

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 3. De Canonico supernumerario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

Tolle malitiam, & corrige Simoniam.

VIII. Si quo casu deficeret omnino ecclesia vel cathedralis vel Collegiata, quæcunque remanent, ad Papam devoluuntur. *Glo. in c. statutum 22. de elect. in 6. Mosconius l. 1. Parte 1. c. 16.* Papa enim non minus, quam Imperator Fiscum habet, *Bald. in c. 1. §. ad hac in tt. de pace iur. firm.* Et sicut Romana ecclesia ubique est, ita Fiscus ipsius. *Martin. de fisco, Q. 206. Abb. in c. Vergentis. de heret. Augustin. Berous Consil. 114.* Atq; eam ob causam Romana civitas jure Fisci caret. *Abb. in c. fin. n. 45. de foro compet.* Sed Camera Papæ fisci locum occupat. *Abb. in cit. c. Vergentis. de hereticis Piaser. Par. 1. c. 2. nu. 1. Antonius Peregr. de iure Fisci l. 1. pag. 20. & sequ.*

§. III.

De Canonicis supernumerariis.

I. IN quibusdam ecclesiis Collegiatis nec præbendarum, nec personarum distinctio, & certus numerus est ut in casu textus *c. Ex parte 10. de concessione præb.* In quibusdam est certus numerus Canonicorum, sed nullus numerus aut distinctio præbendarum ut *c. fin. §. si autem de concess. præb. in 6.* In quibusdam est certus numerus Canonicorum, & præbendarum, sed inter illas nulla divisio aut distinctio: imò bona sunt respectu Capituli communia, super quibus indistinctè & quasi in confuso institutus est numerus beneficiorum correspondens numero Canonicorum. In aliis denique non tantum præbendarum, & personarum certus numerus est, sed etiam ita distinctæ sunt præbendæ, ut singulis sua quota assignetur quemadmodum in Germania nostra passim cerni-

mus. Atque hic numerus non debet esse minor duodenario, siquidem ecclesiæ munia rite obeunda sint, & ecclesiæ dignitas conservanda. Et talis ecclesiæ vocari solet *Numerata. Mosconius l. 1. cap. 15. Barb. in c. ex parte de concess. præbenda. Layman. l. 4. tr. 2. c. 16. Azor. 11. l. 3. c. 11. Lopus alleg. 14. V. Quintæ Bald. Consil. 472. Tuschus V. Canon. concl. 32.*

II. Quia Canoniam & præbendam separabiles sunt, ita ut altera sine altera conferri queat, & vocem in Capitulo ac locum in choro absque ullo redditu proventu quis habeat *c. Eum cui. de præbend. & dignit. in 6.* fieri potest, ut absque præbenda & privilegiis aliqui admittantur, qui quod præfixum numerum superent, *Supernumerariis* appellantur. *Glo. & Abb. in c. Cum M Ferrariensis de Constit. Barb. in c. 4. sess. 24. Con. Tr.* Horum duæ sunt species, una juris, altera facti. Juris est, quando Papa mandat Capitulo ut recipiat in Canonicum & fratrem N. illique conferant jus Canoniam. Facti, cum creat Canonicum aliquem supra numerum, & præcipit, ut sic creato assignetur locus, & præbenda. Vbi varietas esse potest, si vel ad omnia jura Canonicorum admittatur à Capitulo, vel ad aliqua tantum V. g. locum in choro & fructus non verò ad electiones & alia. *Abb. in c. Cum super de conc. præb. Laym. l. 4. tr. 2. cap. 16. Az. 11. l. 3. c. 21. Diaz. in Reg. 68. Barb. in c. Vacante de præb. & dignitat. Tuschus concl. 30.*

NOTA. Legatum à latere potestatem habere creandi Canonicum supernumerarium tradit *Petrus Gambarus l. 3. de off. leg. pag. 92.*

III. Dubium est, an qui Canoniam cum spe futuræ præbendæ obtinet, beneficium ecclesiasticum habeat? *Abb. in c. in nostra de refer. non habere putat, quia nondum habet*
ius

Jus in præbendâ, sed jus ad eam. *Vnde Ioan. Andrea in c. dilectus de præbend. ait* Canonicû sine præbendâ dici Canonicum in herbâ. Quod si verum est, non erit obligatus ad Horarias preces, quamvis adesse in choro debeat & divinum officium cum reliquis peragere. Quocirca illum habere beneficium censet *Ludov. Romanus. Ioan. Andr. in c. cum dilectus l. de præbend. Azor l. l. 3. c. 11. q. 3.* quia jure percipit distributiones quotidianas, & aliis beneficiariorum juribus fruatur. Non sunt igitur audiendi, qui Canonicos supernumerarios nullum omninò jus habere contendunt, eò quòd nò re ipsa, sed solo, nomine canonici sint: quanquam non repugnat cum prædictâ vacuitate aliquos assumi. Imò sic fieri in quibusdâ ecclesiis Germaniæ, Galliæ, & Italiæ, affirmat *Azor. lo. cit. ut nimirum iuvenes, dū literis dant operam in Collegium Canonicorum cooptentur, quibus tamen præbenda non statim detur, sed postea cum aliqua earum Canonico & possessore vacat. Barb. in c. Relatum de præbend. Castrens. consil. 363. Manrique l. 2. Q. 10.*

IV. In ecclesiis Collegiatis infra Cathedrali augeri potest numerus Canonicorum à Capitulo, si consentiat episcopus, nisi certus numerus communi decreto, & iuramento fuerit constitutus. *Abb. in c. cum M. Ferrariensis. Nec dubito, quin idem fieri queat in Cathedralibus propter paritatem rationis. Monet autem Mosconius l. 1. Par. 1. c. 15. non licere numerû Canonicorû augere, nisi simul augeantur proventus, nec minuire sine diminutione fructuum, & tam augmentum quam diminutionem à Papa tantum faciendam, quando Canonici in erectione ecclesiæ coram illo iurarunt, se numerum Canonicorum nunquam aucturos*

esse. Addere poterat, ut faciant licite, iuramenti sui dispensationem petere posse. *Barb. in c. Non amplius de institutione. Eadem cautio (ut hoc quasi in transitu moneam) apprimè commendanda est Monasteriis, & religiosis domibus, cum viroarum, tum mulierum, ne de personarum numero augendo, anxie nimium solliciti sint, si conservare nomen Ordinis, & Dignitatem desiderant. Neque enim in multitudine salus, sed pauci electi sunt, quorum virtute & perfectione fervetur Ordo, cuius sublimitas aditum multis non permittit. Ita in plerisque Ordinum statutis sancitum reperies.*

§. IV.

De Canonica & Præbenda.

I. Canonica definitur jus spirituale ad locum (*Vulgo Stallum*) in choro, & vocè in Capitulo, quæ sunt Canonicorum propriæ notæ ac prærogativæ. Vnde consequitur, ut ea quæ divini officii, sunt exercere valeat, & nisi quid obstet, fructus lucretur. Præbenda vero est spirituale ius recipiendi certos proventus in ecclesiâ cui servit, competens ex officio divino tanquàm uni ex Collegio. *Glo. V. Receptum in c. cum M. Ferrariensis de Constit. Hæc propriè invenitur, ubi bona ecclesiæ divisa sunt. Nā ubi indivisa manent, non propriè præbenda, sed portio appellatur. Est autem Canonica Portio duplex. Vna pro victu datur ministris ecclesiæ & recitantibus divinum officium: altera assistentibus tantum, qui propter continuam assistentiam Assisij vocantur. Ostiens. in summa V. Canonici ad tit. de præbend. Rodericus à Cunha comm. ad c. Sanctorum Dist. 70. Barb. præfat. in tit. de præbendis. Az. l. l. 3. c. 11. Q. 3. & 4.*

K

II. Præ-